

Telegram cunsumadëures jena - fora 2014

ZCS: Les zitadines y i zitadins da Balsan dess té na dezijiun sön le proiet dl zénter kommerzial Motivé la concorënza ne fajess sigü nia mal

Al vëgn tres ciamò baié dla chestiun de n "zénter kommerzial" nü a Balsan; la discussiun danter rapresentanç politics y economia é via. I dübi vëgn vigni dé maius. Ci che é vëi é che stimolé la concorënza fajess ma bun, tignon incé cunt dl fit de inflaziun te Balsan, tres plü alt co inzai d'ater. Na majera atraziun de Balsan, che tirass adalerch plü tliénç y vijitadus, podess portè na faziun positiva incé por i atri eserzizi kommerzial esisténç. La diminuziun costanta dl podëi de cumpra dles families vëgn compensé tres n comportamënt seletif dles cumpres, dantadöt por ci reverda i prisc. Les families cumpra tres plü sovënz guant, cialzà, articui por mituns, alimentars (bio), mebli y aparaç eletronics ti zéntri kommerzial y ti outlet defora dla provinzia, o jon a ćacia de "super-sconti" sön le web. A chësta moda lascia cotan de scioldi nosc raiun provincial, y i posc de laûr vëgn cherià o mantignis te n ater post. Porchël ne fóssel nia falè sce Balsan gniss na cité cun de plü possiblitéys y atraziuns, incé kommerzial. An arata che le "comerz de vijinanza" n'ais nia da temëi da na restrotoraziun dl areal dla staziun dles autocorieres y podess se concentrè beniscimo sön le comerz di produç locai y spezialisà (le Südtirol n'à tröc).

Le diretif dla ZC arata porchël che la jënt che vir a Balsan dess té na dezijiun – tres n referendum popolar – sön cal che é le dër proiet por ti dè na sbürla al kommerz te cité. Al é pö éra mëss convire cun i vantaji y desvantaji de n zénter kommerzial dlungia le zénter dla cité, y porchël mëssera éra té na dezijiun do avëi ciafè informaziuns tleres y trasparéentes sön les alternatives.

Crack finanziars: tignì sò i terminns de prescrizion!

Sorvisc de consulënza por les spargnadësses y i sparagnadus danejà

La ZC à metü sò cun l'av. Masimo Cerniglia de Roma n sorvisc de consulënza legala por chestiuns liades ales pordüdes bancares y finanziaries (lönes y mertesc dl'ultima edema dl mëis, por apuntamënc: tel. 0471-975597).

Sön la plata internet www.centroconsumatori.it él da ciafè na picia lista di crack finanziars plü

importanć, sciöche incé na lëtra por tignì sö terminns de prescrizion. Sce an ti ortiēia ala banca interessada la lëtra de retlamaziun y domanda de documënč metüda a desposiziun dala Zentrala vara da sconè sü dërc y mantignì la possiblité da se refà cuntra la banca. Le sorvisc de consulënza legala é a desposiziun por valuté y aconsié damì les sparagnadësses y i sparagnadus, che à porodü sü sparagns investis te produc finanziars massa prigorusc y complesc.

Marcé dl patük de secunda man por i comëmbri dla ZC Sëgn davert döta l'edema!

Olâ pa? Crispistr. 15/A, Balsan

Orars

Lönesc: 15:00 - 18:00

Dedolönesc - vendres: 9.00 - 13.00 + 15.00 - 18.00

Sabeda: 9:00 - 18.00

Contat: Tel. 0471-053518, Fax 0471-053519,
e-mail: info@vmarket.it

Al vëgn azetè patük adorè te de bones condiziuns y che funzionëia indortöra sciöche por ejempl aparač eletrics, injins d'eletronica, articui por le sport y le tēmp lëde, patük por la čiasa y aiüč sanitars (sciöche injins da lì, scagns da rodes y i.i.). Por ci che reverda meblaria, rodes y motorins ne vëgnel ma tut sö n numer limité che mëss ester de bona qualità. Le prisc de venüda stabili dai comëmbri mëss ester de almanco 50 euro y an mëss incé avëi para les coordinades bancares (IBAN). Tl scomenciamënt po vigni comember mëte fora alplü trëi toč.

Dërt dl consum: sentënzes interessantes

Investimënč

Pro la prestaziun de sorvisc de negoziazion di titui mëss la banca gnì aratada responsabla dl dann (Cassaziun zivila Sentenza n. 28810 di 31/12/2013), sce l'intermediar finanziar à fat pié ia la cumpra de titui a risch alt zënza n ordinn por scrit dl investitur, so tliënt, y chësc à albü n dann patrimonial do avëi fat l'investimënt.

Practices comerziales ingianoses

Sentënzes interessantes dla Curt de Iustizia Europeica (sentenza 19/12/2013 n.C-281/12) sön practices ingianoses ti confrunc di consumadus: na pratica comerziala mëss gnì qualificada sciöche ingianosa sce ara contëgn informaziuns falzes o sce ara po ingianè le consumadù mesan y le porta a té na dezijiun de natöra comerziala che al n'ess zënza nia tut. Tla noziun de "dezijiun de natöra comerziala" tómel ite vigni dezijiun coliada diretamënter cun chëra da cumprè o manco le produt.

Cumpra de imobii: contrat preliminar che ne vel nia

Sentença interessanta dla Cassaziun Zivila (sentença n. 28194 di 17/12/2013) sön i contraç preliminars de cumpra de imobii: le contrat preliminar ne vel nia aladô dla curt de cassaziun sce l'imobil da vène n'é nia en regola dal punt de odüda urbanistich (dantadöt sce al mancia la conzesciun da frabiché).

Imprèsć pröma čiasa: la relevaziun de november 2013 dla ZC

Cares é pa les mius ofertes?

Ince sce i scioldi costa tres demanco (le tas BCE é gnü arbassè al 0,25%) se stënta les banches da propone de mius fić co dan da 6 mëis.

I mius fić fisc por 20 agn é chi dla Cassa Rurala da Bornech cun le 5,25% y chël dla Cassa de Sparagn de BZ cun le 5,375%, che à ince i mius fisc por 10 agn (sön chësta dörada é ince bona l'oferta dl imprëst "superflash" dla BTB por che che à manco co 35 agn, 4,90%). I mius fić variabli (indicisà al Euribor) por 20 agn é indere chi de Unicredit (2,75%) y dla Tiroler Sparkasse (2,75%), do la Banca de TN y BZ (2,92%). Ci che dà tl edl tl caje de fić indicisà al'euribor, é la proposta feter "uniforma" de lim minim (fit floor) dl 3% de Casses Rurales desvalies adöm cun la Banca Popolara dl Südtirol y Cassa dl Sparagn de Balsan, che lasciass ponsè altamo a na sort de "pat de situaziun de nia ataca". La Banca Zentrala europeica se fej paié por i imprèsć 0,25%. Y les banches se damana „n paiamënt minim dl 3%“, demanco pel che ara ne vais nia. Le comentar dla ZC: "De morvëia"! Ara se trata pö de n "fit indicisé" y porchël variabl cun vantaji ince a bëgn de che che à tut sö l'imprëst? Sce le cost di scioldi romagn d'alalungia tan bas sciöche dötaurela, se damanon bëgn cai che é i dér benefizi da stlü jö n tas indicisé, en presenza de n lim minim?

La tabela cun i detais dl confrunt é a desposiziun debann sön le sit www.centroconsumatori.it o tla verjiun sön papier, pro les filiales.

Cumpra – les cutes nöies: vantaji ma por cumprè la pröma čiasa da n privat!

Dal 1. de januari 2014 s'à mudé, por mirit dla jüda en forza dl art. 10 dl dl 23/2011 y dl art. 26 dl 104/2013 convertì dala lege 128/2013, la tassaziun di contraç de cumpra imobiliara.

Canche an cumpra na čiasa mësson dagnora paié les cutes che alda laprò. La soma variëia aladô dla destinaziun dl imobil y dl soget che venn. Che che cumpra na čiasa sciöche "pröma čiasa" god dl rejim fiscal alisiré y à porchël la possibilité da paié manco tasses co normalmënter. Le majer sparagn fiscal àn sce an cumpra la pröma čiasa y che che venn é na porsona privata!

De plü informaziuns sön les tasses é da ciafè sön www.centroconsumatori.it.

Prorogaziun dles alisiraziuns fiscales tl setur dl ressanamënt dl frabiché y di bonus mobii por ciamò 12 mëisc

Ala fin dl 2014 él gnü publiché la "lege de stabilité" tla Gazëta Ofiziala, Seria Generala n. 302, Suplemënt ordinar n. 87, di 27 de dezember dl 2013. Al él gnü arlungé por ciamò 12 mëisc les alisiraziuns fiscales che reverda i intervénç de ressanamënt y de recualificaziun energetica, sciöche incé la cumpra de mobii y aparaç eletrics. Cun la medema lege àn incé fat fora les detraziuns fiscales por i proscimi agn. De plü informaziuns é da ciafè sön www.centroconsumatori.it.

Prevenziun cuntra i bilanc familiars "sot a zero"

Le codejel contabl online y le liber "Consumismo in tempo di crisi" dëida che che ô sparagné

Les scincundes da Nadè vögn paiades cun la cherta de credit, les vacanzes da d'invern vögn apostades sön internet adoran "scioldi electronics" y i cunc y l'assiguraziun vögn paìà tres le cunt corënt. A chësta moda perdon saurì le control de ñi che romagn sön le cunt, cun le prigo da spëne de plü de ñi che an podess! N control sigü dl budget pon ma avëi sce an scrî sö ñi che an davagna y ñi che an spënn. N control tresfora dl davagn y de ñi che an spënn, sciöche incé la previjiun de certes spëises é n bun stromënt por sconè le budget familiar. Chësta é la rajun ćiodì che la Zentrala Sconanza di Consumadus à arjigné ca le "codejel contabl" online, cun chël che ara jarà, sce an le scrì fora sciöche al alda, da odëi te vigni momënt les finanzes, a na moda da ne cumprè nia cosses che an n'adora nia o an ne po nia se cumprè.

Le codejel „Consumismo in tempo di crisi – come risparmiare 5.000 euro all'anno“ tol ite 20 agn de esperiënza tl ćiamp dla sconanza di consumadus, y pîta n stlafun de pici consëis che an po adorè vigni dé, y é da ciafè online sön ilmolibro.it (verjiun sön papier cun spediziun), www.lafeltrinelli.it (verjiun sön papier y an po jì a la dô te botëga) o tla verjiun e-book sön Amazon.